

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű ujság. A Bácsbodroghmegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14

Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 40 fillér

KISS GYULA

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke

SZERKESZTŐSÉG

BERCSÉNYI JÓZSEF

B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője

Felolvasó szerkesztő

BERKOVITS REZSŐ

Kiadótulajdonos

BERKOVITS MÁRK

Előfizetési díj negyedévre 2 K
félre 4 K, egész évre 8 K

Egyes szám ára 20 fillér
Megjelen vasárnap

XIX. évfolyam

KULA, 1915 január 31.

5. szám

Kormányrendelet a termés biztosításáról.

A földművelésügyi miniszter a hivatalos lap legutóbbi számában közölt rendeletet adott ki az alispánoknak, amelyben rámutat azokra az irányelvekre és közli azokat az intézkedéseket, amelyek mellett a mezőgazdasági munka megfelelő elvégzésével ez évi termésünk meghozhatja a kívánt eredményt.

A gazdasági munkának vármegyénként való megfelelő irányítását úgy tervezi a földművelésügyi miniszter, hogy a vármegye értelmiségének közreműködésével minden vármegyei törvényhatóság alakítson vármegyei gazdasági intéző bizottságot, mely az alispán elnöke alatt a központi vezetés és irányítás feladatait fogja ellátni. A főszolgabírák pedig minden községben (körjegyzőségben) és a helyi viszonyoknak megfelelően az előjáróság, a helybeli lelkészek és tanítók stb. közreműködésével alakítsanak községi gazdasági bizottságot, amelynek feladata lesz a helyi gazdasági munkák szervezésének megvalósítása.

Az első teendő, hogy az ősziekben mutatkozó hiány tavaszi vetésekkel úgy pótolassék, hogy minden gazdaságilag használható terület emberi vagy állati táplálékul alkalmas terményekkel be legyen vetve. A gazdasági munkákhoz szükséges igaerőt a közönségnek elsősorban egymás megsegítésével kell pótolnia, azután pedig, ha az igaerő megfelelő állatokat akarnak beszerezni, a gazdasági felügyelőség részükre megfelelő árban vehet és szállíthat állatokat. Ha a szükséges igaerő nem állana a gazdálkodók rendelkezésére, a kivételes intézkedésekről szóló törvény alapján a földművelésügyi miniszter a személyes szolgáltatások elrendeléséhez és a közérő ki- rendeléséhez fog folyamodni.

A színtén igen fontos vetőmag kérdésében úgy intézkedett a földművelésügyi miniszter, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét megbizta, hogy árpa, zab és tengeri vetőmagból lehetőleg nagy készleteket szerezzen be és azt a gazdaközönségnek megrendelésre szállítsa.

A földművelésügyi miniszter a kapálás, kaszálás és aratásra nézve szükséges gépek beszerzésében támogatja a gazdaközönséget.

Nagyobb gazdaságok gazdasági munkára hadifoglyokat is kaphatnak majd, a miről külön rendeletben fog majd a miniszter intézkedni.

Fölvilágosította a földművelésügyi miniszter a munkásokat, hogy az aratási szerződést a saját érdekükben már most kössék meg, mert ha az aratási munkálatok munkáskéz hiányában veszélyeztetve volnának, el fogja rendelni az aratásra a közérő igénybevétele és akkor hatóságilag megállapított térítésért lesz köteles aratni az a munkás, aki szabad megegyezés alapján kötött szerződéssel sokkal megfelelőbb keresetet biztosíthatna magának, ha most köti meg a szerződést. Közérő igénybevételekor ugyanis a munkás már nem köthet semmiféle szerződést.

Miután a gazdasági tennivalók ellátásában méltán elvárhatja az ország azoknak közreműködését, akik a hadkötelezettség teljesítése alól a mezőgazdaságban való nélkülözhetetlenség címén kaptak fölmentést

és azok szorgos munkálkodását is, akik a mozgósítás folytán segélyben részesülnek, a közigazgatási hatóság figyelni fogja az említett helyzetben levőket és ha ellenük munkálkodásuk körül komoly kifogások merülnek fel és a jóindulatu figyelmeztetés nem használja, — a tényleges szolgálat alóli felmentésüket vissza fogják vonni és a segélyt leszállítják vagy megszüntetik.

A földművelésügyi miniszter utasította a tárcájához tartozó valamennyi hatóságot, hivatalt és közeget, hogy az alispánok, a megyei intéző bizottságnak és a községi bizottságnak hivatalos köteleességükön túl hazafias készséggel legyenek támogatására és olyan buzgalommal vegyék ki részüket e fontos munka végzésében, mint amilyen odaadást és lelkesedést most az ország minden fiától joggal elvárhat.

Hirek

Uj járásorvos. Józsiási Purgly Sándor főispán az újvidéki járásorvosává dr. Kerekes Pált, az orvosi köröben országosan ismert nevű lakocsei körorvost nevezte ki.

Uj közigazgatási gyakornok. Purgly Sándor főispán Ulrich Gyulát, ki az államtudományi vizsgát egyhangú kitüntetéssel nemrég letette, díjas közigazgatási gyakornokká nevezte ki s szolgálatára a bácsalmási főszolgabíró mellé rendelte.

Hösi halál. Szomorú hírt hozó, hösi halálról szóló levél érkezett Kishegyesre, melyet szösz szerint honzunk:

„T. Uram! Fájdalomtól mélyen meghatva közlöm Önnek, hogy fia Csordás András egy ütközetben január 3-án hősi halált lelte. Szegény barátom, ki az utolsó pillanatig fényes mintaképe volt a katonai erényeknek, rendkívül bátor és hősiességű magatartásáért, a legnagyobb kitüntetésre, a vitézségi arany érdemjelre lett felterjesztve. Felejthetetlen marad mindnyájunk szívében drága barátunk emléke, kinek homlokán örökké zöldelm fog a babér, amelyet királyunk és hazánk iránti hűsége által szerzett. Az elhunyt tetemei teljes katonai pompával papi segédlet mellett a vezénylő tábornokok jelenlétében külön sírban lett örök nyugalomra helyezve. Teljes tisztelettel Blettinger hptm. 9. század parancsnoka. I. R. 62. Tábori posta 43.“

Ez a megható szép levél érkezett e hó 25-én Kishegyesre Csordás József mélyen süjtött apához, ki mint szegény földműves ember csekély vagyonkáját áldozta fia taníttatására. Csordás András a háború kitérésre Kishegyesen működött mint jegyzői gyakornok, a mozgósításkor lelkes örömmel sietett leróni hazafiúi kötelességet mint egyéves önkéntes tizedes, a harctéren lett kadetörmesternek előléptetve s most az arany vitézségi érdemjel tulajdonosa ott alussza örök álmait a fagyos orosz földben, hová nem hallatszik el a gyászborult szülők hangos zokogása. Kishegyes község tanácstermében van egy hatalmas babérszörű, mely hivatva van megőrkíteni a községbeli hösi halált halt vitézek emlékét, Csordás András neve ma már ott tündöklök a 17-ik gyászos fekete szalagon, hirdette az utókornak, hogy akik a csatamezőn esnek el, nem halnak meg, dicső emlékük örökké élni fog a magyar nemzet szívében.

Halálozás. Bruck Ferenc, az újvidéki felső kereskedelmi iskolának nyugalmazott igazgatója, január 18-án hosszu betegség után Újvidéken meghalt.

Toronytűz. Az újverbázi ref. templom tornyában e hó 21-én d. u. vásott fiúk bagolyfészkeket akartak kiemelni és ehhez gyufákat használtak. Csakhogy nem a bagolyfészkek, hanem a toronyban levő tárgyak gyulladtak ki és csak nagy nehezen sikerült az elősiető tűzoltóknak a tüzet eloltani. A kár jelentéktelen.

A kulai és kishegyesi plebánia javadalmakra az érseki hatóság március 15-iki határidővel pályázatot hirdet.

Bírósági kinevezések. A király Józsa Benedek járásbírói jegyzőt a szabadkai kir. járásbíróshoz, dr. Viktor István jegyzőt az óbecsei bírósághoz albirókká nevezte ki.

Manlicher halálának évfordulója. A modern harci technika nagynevű feltalálója, Manlicher Ferdinand lovag halálának most van évfordulója. Epen tizenegy évvel ezelőtt 1904. január 20-án hunyta le szemeit Manlicher s az általa feltalált tegever igazi sikereit most aratja halála után. A róla nevezett ismétlő tegeverek már a nyolcvanas évek közepén kerültek alkalmazásba hadseregünkkel s hőseink a nagy világ színe előtt most vizsgáznak le velük. A feltaláló emlékét is újabb babérokkal övezik ami győzelmeink s nevének is kitünő része van a harctereken elért sikerekből.

A zentai lányok. Száz zentai lány kérvényt intézett a hadügyminiszterhez, hogy alkalmazza őket a hadseregben. Hazai Samu báró honvédelmi miniszter leiratot intézett a zentai polgármesterhez a hadügyminiszter nevében és arra kéri a polgármestert, hogy tudassa a lányokkal hazafias érzésükért elismerését, de törvényeink a nők katonai szolgálatát nem engedélyezik és ezért kérvényüket nem teljesíthette.

A hadbavonultak elhagyott és elárvult gyermekeinek gondozása. A Hadbavonultak Országos Segélyező Bizottsága a szükséges társadalmi gyermekvédelmi intézkedéseket az Orsz. Gyermekvédő Ligára bízta avégből, hogy a társadalom gyermekvédelmi ténykedése központi irányítás alá jusszon. Az Orsz. Gyermekvédő Liga ezen megtisztelő és magas szomszagos hivatásnak minél jobban megfelelni óhajtván, helyi szervezet létesített, akik működési körletük területén rendelkezési joggal a jelentkezéseknek mintegy gyűjtőhelyül szolgáljanak. A szegedi felügyelő hatóság területén már eddig is többen jelentkeztek, akik hajlandók árvagyermek ellátására, ezenfelül eddig 2000 internátusi hely áll az Országos Gyermekvédő Liga rendelkezésére. Mindazok, akik árvagyermekeket ellátásra elvállalni hajlandók, avagy akik ilyen gyermekeket elhelyezni óhajtanak, jelentsek ezt be akár személyesen, akár levél útján a fiatalkoruak szegedi felügyelő hatóságánál (Szeged, Dugonits-tér 13. I. em. 43. ajtó) vagy e hatóság zombori tanácsánál (Zombor, Vármegyeház I. em. 16 ajtó).

A passzusok bevonásáról. Tudomására jutott a földművelésügyi miniszternek, hogy sok helyen a katonai célokra megvásárolt lovak passzusait nem vonták be s így azok továbbra is a volt tulajdonosoknál maradtak. Az ilyen eljárás mellett a visszaélések kívül, még az államkincstár is megkárosíthat, mert is a miniszter felhívja a megye törvényhatóságát, hogy szigorúan intézkedjen, hogy a még be nem vont passzusok a községi előjáróságok által pótlólag bevonassanak és az elsőfokú hatóságnak beadassanak.

Mely levelek pórtmentesek? A katonák által feladott levelezés csak akkor díjmentes, ha a levelet vagy tábori levelezőlapot a katonai parancsnokság (század) bélyegzőlenyomata van. Ha a bélyegzőlenyomat hiányzik, a posta a levelet vagy tábori lapot megpórtozza. Kepes lap egyáltalában nem díjmentes. Helyőrségben levő katonákhoz nem lehet díjmentesen levelet vagy tábori levelezőlapot küldeni. Meg kell írni haza, hogy tegyenek a levélre vagy levelezőlapra bélyeget, mert máskülönben a posta megpórtozza. Csak a tábori postához vagy várban es hajókon levő katonákhoz és korházba lehet bélyeg nélkül levelet és tábori levelezőlapot küldeni.

Tavaszi vetőmagbeszerzés. A földművelésügyi miniszter a Magyar mezőgazdák szövete útján nagyobb mennyiségű tavaszi vetőmagot bocsát mérsékelt áron a gazdák rendelkezésére. Tavaszi búzát mm-ként 48 K-ért, sör-árpát 32, árpa 29, zab 26, tengeri 27, bányai tengeri 24 K-ért rendelhető meg. Az ár zsákkal együtt értendő. Közelebbi felvilágosítást nyújt a Magyar mezőgazdák szövete (V. Alkotmány-utca 29.)

Férfi, női, gyermek bőr- és posztócipők, lábszárvédők, hó- és sár- cipők, női kabátok és szörmék, sapkák, keztyűk, kötött kabátok nagy választékban

KARDOS ÉS ERDŐS cégnél, Kulán

A magyar hadikölcsön végösszege.
Budapestről jelentik: A magyar hadikölcsön végösszege 1170 millió korona.

Gyászír. Eberhardt Péter esantavéri, pár év előtt Kulán volt káplán hosszas szenvedés után elhunyt.

Ujvidék. Kötelességteljesítés közben betegedett meg dr. Haas István központi orvos fekete himlőben, amikor másokat akart ettől a veszedelmes kórtól megmenteni. Szerencsére megbetegedése könnyű lefolyású volt és a szimpatikus fiatal orvos nem esett lelkiismeretes kötelességteljesítésének, hivatásának áldozatává. — A hadimenetredbe beillesztett és Ujvidékről d.e. 10 óra 21 perckor indult gyorsvonat már nem közlekedik és helyette a normális menetrend visszaállt, a naponta egyszer Budapestig közlekedő gyorsvonat keddtől kezdve d.u. 4 órakor indul és Budapestre éjjel 10 órakor érkezik, míg az eddig Budapestről este 8 órakor elindult gyorsvonat helyett az Ujvidékig közlekedő gyors éjjeli 12 órakor indul és Ujvidékre reggel 8 órakor érkezik. A két póstavonat — az innen déli 12 órakor és a Budapestről este 8 órakor induló — tovább is ebben az időben fog közlekedni. —

Torzsa. A torzsai takarékpénztár részvénytársaság február 17-én tartja 32-dik évi rendes közgyűlését.

Halálozás. Honig Zsigmond néhány év-tized előtt Kuláról Topolyára költözött kereskedő és gőzmalomtulajdonos, hosszas betegség után 65-dik életévében e hó 24-én meghalt.

A törvényesítési eljárás egyszerűsítése.
Az igazságügyminiszter és a belügyminiszter közös körrendeletben értesítette a törvényhatóságokat, hogy a törvénytelen gyermekek törvényesítésére vonatkozó határozatokat ezután a törvényhatóság első tisztviselője hozza és nem kell az iratokat az igazságügyminiszterhez vagy a belügyminiszterhez feltenni. A törvényesítési eljárás ilyen formán való egyszerűsítését a háború tette főleg indokolta.

Harcéri hősök kultusza. A háborúval kapcsolatos társadalmi és hivatalos akciók között kétségtelenül a legrokonosabb és legnépszerűbb lesz az, amelyet a Hadsegélyző Hivatal kezdeményezett azzal a kegyelettel és amellyel hadtörténelmi és hazafias szempontból is rendkívül fontosnak találja, hogy a harcerekben hősi halált halt magyar katonák emléke az utókor, az elkövetkezendő nemzedékek számára méltó módon megőriztessék. A Hadsegélyző Hivatal egész alatt ebből a célból egy bizottság létesült „Hősök Emlékét Megőrző Országos Bizottság” címen, amelynek elnöke Kirdner Herman es. és kir. altábornagy, a Hadsegélyző Hivatal vezetője és dr. Lukács György v.b.t. orsz. képviselő. Ez a bizottság igen szerencsés gondolatokkal akarja megvalósítani nemes célját és pedig felhívást intéz az egész ország közönségéhez, hivatalos hatóságokhoz épügy, mint magánosokhoz, hogy minden adatot, amely harcerekben elesett hőseink halála körülményeire és a harcerekben tanúsított hősi cselekedeteikre vonatkozik, épügy az elesett hősöknek rendelkezésre álló arcképeit küldjék be a bizottságnak. Az ilyenformán összegyűlt adathalmazt a bizottság hivatalosan hitelesíteni igyekszik rendszerbe foglalva, mint a mai háború emberi dokumentumainak okmánytárát, a nyilvánosság rendelkezésére bocsátja. Ez a nemes mozgalom, mely a komoly hadtörténelem számára is kétségtelenül nagy értékű becses adatokat fog eredményezni, de másrészt a jövő nemzedékek számára a hősi cselekedetek egész légióját fogja nemes példázatok gyanánt megőriztteni, hivatva van arra, hogy lelkes viszhangra keljen az ország egész társadalmában, főként azokban a hajlékokban, ahol ma aggódó szeretettel figyelik a harcerekben küzdő családtagok sorsát és gyászolják a hősi halottakat. A Hősök Emlékét Megőrző Országos Bizottság ezúton hívja fel az ország közönségét, az érdekelt családokat és testületeket, hogy a fentjelzett adatokat az elesett hősök fényképeivel együtt címére (Budapest, IV. Hajó-u. 16.) sürgősen küldjék be.

Adományok. A Vöröskereszt Egylet kulai fiókjának jan. 25—29-ig a következők vitték adományokat a sebesültek számára:

Lentz Ádám 1.20 kg füstölt oldalas, Dudás Jánosné (Keresztur) 2 csirke, Roszveilerne (Cservenka) 1 kg vaj, 16 tojás, Fürstner Márton 1 hordó káposzta, Jaksity N. 150 sütemény, Sánta András 2 nyúl, Welsch Keresztélyne (Cservenka) 15 kg liszt, 25 kg burgonya, 11 bab, Papuga Gábor (Keresztur) 1 tyúk, Kirilovits Izidorné 5 kg turó, 3 l tejfel, Atity Demeter (seb.) 1 tyúk 6 tojás, Papuga Gábor (seb.) 1 tyúk, Edeliski György (seb.) 1 kacska, Dudás János (seb.) 1 kg szalonna, fél kg vaj Fejős Nándor 120 zsemlye, 4 l zsemlyemorzsza.

Pénzadományok: Gyurits Gábor 10 K.

További pénzadományok Löwy Adolf pénztárhoz intézendők.

Községi jegyzők figyelmébe!

Népfelkelésre kötelezettekéről Névjegyzék nyomtatvány (1. és 2. minta)

Kapható

Berkovits Márk könyvnyomdájában, Kulán

Díjnok kerestetik

ideiglenes minőségben

Órszállás község jegyzői irodájában.

Napidíj 5 K.

Ajánlkozások Neszmirák Matyás jegyzőhöz intézendők.

Jegyzői gyakorlattal bírók előnyben részesülnek.

Egészen új, modern

ruhaszekrény

bevonulás miatt — olcsón eladó.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Festék, fűszer és csemegeárúk

Acsanszki és Gruity kereskedőknél Kula Telefon 41

SUGÁR JÁNOS teherszállító vállalata

KULA (Kossuth Lajos-utca)

Ha bevonul, azonnal kaphat:

katonai teveszőr kötött kabátot, nadrágot, mellényt, lábszárvédőt, táboriharisnyát, térdmelegítőt, érmelegítőt, hósapkát, haskötőt, tábori meleg keztyűt, flanell tricó inget és az összes alsóruházatot olcsó árakban

Mrgyanov Zefra divatruházában a Menyasszonyhos, Kula Nagy választék kötött kabátokban, női reform kötött nadrágokban

Takarékpénztári

és egyéb intézeteknél szükségelt

nyomtatványok, könyvek bekötése

a legrövidebb idő alatt készülnek

Berkovits Márk könyvnyomdája, könyvkötészetében, Kulán.

Könyv, papír, írószer kereskedés.

Hetnapot kapható!

Nyomatott Berkovits Márk tulajdonos könyvnyomdájában, Kulán, Telefon 14

MILLIÓK

használják

Köhögés

rekedtség, hurut, elnyálkásodás, göres és számarhurut ellen a

**Kaiser-féle
Mell-Karamellák**
3-9 fenyővel

Orvosoktól és magánosoktól való 6100 hit bizonyítvány kezeskedik biztos eredményről.

Nagyon kellemes és jószagú BORBONOK.

20 s 40 filléres csomagokban dobozban 60 fill.-ért kapható

MÁLY LÁSZLÓ
gyógyszertárban, Kula 8 24

Minden testi fájdalmat

megszüntet a

Mercur Sósborsszesz

(törv. védve)

nélkülöshetetlen hásszser.

Hadba vonultaknak

ajánlatos csomagküldés alkalmával 1-2 üveg Mercursósborsszeszt küldeni.

Kapható 50 f, 130 és 270 K-ás üvegekben az Első Kulai Sósborsszesz vállalatnál, Kula épügy minden gyógyszertárban, drogeriában és fűszerkereskedésben.

Férfi- női- és gyermek- czipők

Ifj. Kovács J.I. cégnél, Kulán

Üveg és porcellán árúk

Furssik János cégnél Kulán